

Göteborgs Stad

Kommunstyrelsen

Miljö- och energidepartementet

m.registrator@regeringskansliet.se
annika.lofgren@regeringskansliet.se

Regeringskansliets diarienummer
M2017/00779/Ke

Yttrande över remiss av utredningen om styrmedel för att förebygga uppkomst av avfall i syfte att främja en cirkulär ekonomi

Göteborgs Stad noterar att Göteborgs Stad lyfts fram som en förebild vid flera tillfällen i utredningen och ser fram emot att vara en del av den fortsatta utvecklingsprocessen.

Staden ser positivt på att det avfallsförebyggande arbetet som föreslås i utredningen inte enbart blir en fråga för kommunernas avfallsverksamheter.

Göteborgs Stad är generellt positivt till underlaget och ställer sig bakom de förslag som läggs fram och ser att de har viss potential att förebygga avfall. Det är dock viktigt att påpeka att det krävs mycket större insatser. Förslagen innebär i huvudsak att ansvar läggs på kommunerna och på konsumenterna men det viktigaste förebyggande arbetet måste göras av producenterna. Det lyfts fram i underlaget men Göteborgs Stad vill understryka detta. Hushållens avfall och det avfall som kommunerna ansvarar för är en mycket liten delström av de totala avfallsmängderna. Den offentliga verksamhetens egen avfallsproduktion är mycket viktig att arbeta med men de produkter som sätts på marknaden måste underlätta det arbetet. Bland förslagen saknas incitament för att minska antalet förpackningar.

Nedan finns ett antal synpunkter på förslagen.

Tillsätt en tidsbegränsad delegation för cirkulär ekonomi

Det bör tydliggöras i delegationens uppdrag att eventuella målkonflikter ska belysas. Staden föreslår att delegationen kompletteras med ett permanent kunskapscentrum eller att en viktig del i delegationens arbete är att lägga fram en plan för hur det mer långsiktiga arbetet ska fortsätta och hur delegationens kunskap ska byggas vidare. Kopplingen till näringslivet och producenterna är viktig.

Öka tillgängligheten till bilpooler

Staden stödjer förslagen gällande bilpooler. Det ligger i linje med vad som behövs för en fortsatt positiv utveckling för bilpooler. Staden har redan till SOU 2013:84 Fossilfrihet på väg yttrat sig positivt till att upplåta gatumark för parkering till bilpooler.

Inför ett hyberavdrag

Staden är positiv till förslaget men det är inte tydligt hur förslaget fullt ut ska få de konsekvenser som utredningen förväntar sig. Göteborgs Stad bedömer att det behövs andra styrmedel som skapar produkter med längre livslängd och vilja hos producenter att tänka cirkulärt.

Om återanvändningen ska öka behöver efterfrågan på och betalningsviljan för begagnade produkter öka, hyberavdraget bedöms inte vara ett tillräckligt styrmedel för detta. Idag är det svårt att få täckning för de kostnader som uppstår i samband med försäljning så som mellanlagring, personal etc vilket Göteborgs Stad har erfarenhet från sin verksamhet på Kretsloppsparken Alelyckan.

Underlätta för hushållen att förebygga avfall

Staden är positiv till förslagen men en del nya otydligheter uppstår och föreslår därför att utredningen ytterligare förtydligar vad inom förebyggande som får omfattas av renhållningsavgiften. Förslaget bör kompletteras med att kommunerna även ska få medverka i utvecklingsåtgärder inom avfallsförebyggande för hushåll med hjälp renhållningsavgiften. Förslaget om att kommunen ska informera om alla aktörer inom secondhand bör tas bort. Det är inte hållbart i de större städerna att hålla ett uppdaterat register över samtliga second handaktörer.

Förebygga avfall i statliga och kommunala verksamheter

Staden är positiv till och understryker vikten av att Upphandlingsmyndigheten får ett uppdrag för att utveckla mått och kriterier för *cirkularitet* samt att myndigheten samarbetar med forskningsinstitut som redan arbetar med att testa *cirkularitetsmått*. Staden föreslår dock att utredningens förslag om kriterier förtydligas till syftet att förebygga och återvinna avfall.

Stärk rätten att reklamera undermåliga produkter

Göteborgs Stad ställer sig bakom förslaget även om det saknas studier som klart belägger sambandet mellan stärkta reklamationsregler och hållbara produkter. Okunskapen hos konsumenterna om reklamationsrätten är fortfarande ganska hög, varför en förlängd bevisbörda för säljaren inte i sig innebär fler reklamationsärenden och i förlängningen fler hållbara produkter. Därför behövs åtgärder för att öka kunskapen hos konsumenterna.

Det bör också uppmärksammas att det finns en värdegräns för att få sin tvist prövad hos ARN.

Stärk förtroendet och öka rättssäkerheten inom begagnathandel och delning

Redan idag omfattas begagnatköp från näringsidkare av bestämmelserna om reklamationsrätten i konsumentköplagen. Förtroendefrågan måste branschen att ta tag i så som professionella begagnataktörer och de som tillhandahåller plattformar för privatköp. I frågor som rör privatköp finns svårigheter att avgöra vem som är den starkare parten enligt konsumentköplagen vilket inte alltid är säljaren.

Förslaget om certifieringssystem eller uppförandekod bör utvidgas med att även omfatta insamling till välgörenhet så att oseriösa aktörer kan uteslutas. Staden anser att vägledningen för när återanvändning ska undvikas bör innehålla flera riskklasser för att öka återvinningspotentialen.

- - - - -

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen antecknade representanterna från L, M och KD som yttrande en skrivelse i enlighet med Bilaga A.

Lars Hansson (SD) antecknade som yttrande en skrivelse i enlighet med Bilaga B.

Göteborg den 14 juni 2017

GÖTEBORGS KOMMUNSTYRELSE

Ann-Sofie Hermansson

Christina Hofmann

Bilaga A

Kommunstyrelsen 2017-06-14

Yttrande (L) (M) (KD)

Yttrande angående remiss från Miljö- och energidepartementet – Utredningen om styrmedel för att förebygga uppkomst av avfall i syfte att främja en cirkulär ekonomi, (SOU 2017:22)

Många människor vill försöka minska och påverka sin egen klimatpåverkan. Det är en livsstil för många att vara miljö- och klimatmedveten. Man väljer i större utsträckning klimatsmarta alternativ. Alliansen välkomnar en sådan positiv utveckling och vill att det ska löna sig att vara miljövän i förhållande till att vara miljöbov.

Slöseriet med jordens resurser är stort och vi måste tillsammans minska misshushållningen kraftigt. Trots att många prioriterar hållbarhet framför pris bygger fortfarande vår konsumtion till stor del på slit och släng och det är problematiskt med tillverkare som medvetet designar produkter med en kort livslängd för att kunna sälja mer.

Cirkulär ekonomi handlar om att minska slöseriet med jordens resurser genom hållbar konsumtion och smarta affärlösningar. För företagen handlar det om att ställa om från att sälja så många produkter som möjligt till att erbjuda produkter med lång livslängd och som är uppgraderingsbara. Digitalisering och delningsekonomin banar väg för dessa nya konsumtionsmönster. Marknadsekonomin och tillväxt driver på utvecklingen. För Alliansen är det viktigt att denna utveckling främjas, inte hindras. Lagstiftningen måste utvecklas på området.

För att stimulera framväxten av tjänstesektorn i förhållande till materiell konsumtion finns anledning att titta närmare på förändrade skattesatser när det gäller köp av tjänst eller köp av en vara för privat bruk. Det handlar om stora förändringar av vårt skattesystem men det är nödvändigt om vi ska få en ny syn på konsumtion utan att lägga förbud eller hämma tillväxten.

Därför välkomnar vi att Stadsledningskontoret i sitt tjänsteutlåtande i huvudsak tillstyrker förslagen och samtidigt poängterar att producenter av varor måste ta ett större ansvar vad gäller design och hållbarhet. Det är avgörande för att förebygga avfall. Man understryker samtidigt att det avfall som uppstår hos hushållen är en begränsad delmängd och att ytterligare förslag bör läggas fram för att förebygga avfall i privata verksamheter.

Utredningen om styrmedel för att förebygga uppkomst av avfall i syfte att främja en cirkulär ekonomi

En cirkulär ekonomi börjar i allra första början av en produkts livslängd. Både designfasen och produktionsprocessen påverkar inköp, resursanvändning och avfallsgenerering under produktens hela livslängd.

Redan på KS 2016-05-04 yttrade sig SD om COM (2015) 614 som är ett viktigt dokument med många beröringspunkter i Göteborgs arbete för en hållbar stad.

Tjänsteutlåtandet anmärker på att inte tillräckligt fokus lagts på konstruktionsfasen, vilket är en korrekt iakttagelse. Genom att anpassa en produkt till återanvändning och reparation redan i konstruktionsfasen går det mycket enklare och billigare att laga och byta ut slitedelar på en produkt. Idag räcker det med att en del i en apparat havererar och den kasseras direkt och man går och köper en ny pryl.

Denna reflektion finns med i stadens remissvar, om än formulerad på ett annat sätt. Av pedagogiska skäl vill vi ändå lägga ut texten för att beskriva vad det handlar om.

Tjänsteutlåtandet berör även problemet med den enorma mängden engångsförpackningar. Detta är ett verkligt problem som måste högre upp på agendan. Återvinning av emballage sker redan via återvinningsstationer, men långsiktiga lösningar med ett nytt tänk kring hur fler matförpackningar kan göras återvinningsbara måste tas fram. Ett pantsystem med standardiserade matförpackningar kan vara en lösning. Har finns mycket att göra.

SD Göteborg stöder införandet av cirkulär ekonomi i sin budget 2018. Implementeringen av detta nya tänk kräver att mycket måste förändras i konstruktions- och produktionsfaserna i en produkts livscykel.